

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XXXV/283/2021
Rady Gminy Grodziec
z dnia 22 grudnia 2021 roku

*Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie
w Gminie Grodziec
na lata 2022 – 2026*

Grodziec 2021

Spis treści

I Wstęp.....	4
II Zjawisko przemocy w rodzinie.....	5
2.1. Fazy przemocy.....	6
2.2. Formy przemocy w rodzinie.....	8
III. Zespół interdyscyplinarny i jego rola.....	10
IV. Procedura „Niebieskie Karty”.....	11
V. Diagnoza sytuacji w Gminie Grodziec w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie.....	13
5.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji	13
5.2. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie przeprowadzonych ankiet	16
VI. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec	22
VII. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec	23
VII. Założenia oraz cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec	24
8.1. Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec	24
8.2. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec.....	24
8.2.1. Główny cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec.....	24
8.2.2. Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec.....	25
8.3. Strategie działania	25
8.3.1. Działania uprzedzające.....	25
8.3.2. Działania interwencyjne	27
8.3.3. Działania wspierające.....	27
IX. Źródła finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec	28
X. Zasady monitorowania Programu oraz weryfikowanie jego założeń	28
XI. Partnerzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec.....	29
XII. Miejsce i czas realizacji.....	29

Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz. U. 1997. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 poz. 1119 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2020 poz. 1876);
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (M.P. z 2021 r., poz. 235);
- Strategia Rozwoju Gminy Grodziec na lata 2015-2024;
- Strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych Gminy Grodziec na lata 2020 – 2030
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na terenie powiatu konińskiego na lata 2012-2020
- Raport z realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez samorząd gminny i powiatowy na terenie województwa wielkopolskiego w roku 2019 z dnia 27 maja 2020 roku

I Wstęp

„Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą”

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku

Rodzina zdaniem socjologów i według najprostszych jej definicji, to **„najważniejsza, podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo.”**¹ Rodzina jest zatem podstawową grupą społeczną, stanowiącą załączek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Natomiast Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny objęta jest szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro- państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie kataloguje pojęcie członka rodziny – jako osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023), tzn. małżonka, wstępnych, zstępnych, rodzeństwo, powinowatych w tej samej linii lub stopniu, osoby pozostające w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoby pozostające we wspólnym pożyciu tzn. inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą;

Ważne w rodzinie są relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Rodzina powinna gwarantować swym członkom bezpieczeństwo oraz harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, system norm i wartości. Zatem żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie.

Przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody.

O przemocy mówimy, gdy zostaną spełnione 4 warunki:

¹ Z. Tyszka, Rodzina w świecie współczesnym – jej znaczenie dla jednostki i społeczeństwa, [w:] Pedagogika Społeczna, pod red. T. Pilch, I. Leparczyk, wyd. Żak, Warszawa 1995, s. 137.

- 1) jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania
- 2) jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą
- 3) działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej
- 4) osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych.

Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności.

Zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec na lata 2022-2026 przedstawia strategię działania obejmującą pomoc rodzinom doznającym przemocy, w celu zminimalizowania zjawiska przemocy w rodzinie, a także jego skutków w wymiarze indywidualnym oraz społecznym.

Program ten wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Grodziec. Jest zgodny z Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020. Stanowi rozwinięcie i kontynuację Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec na lata 2016-2021.

II Zjawisko przemocy w rodzinie

Zjawisko przemocy w rodzinie oraz postępowanie w przypadku wystąpienia przemocy w rodzinie określa Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W art. 2. cytowanej ustawy przemoc w rodzinie określana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste

członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

2.1. Fazy przemocy w rodzinie

Psycholog Leonora E. scharakteryzowała cykl przemocy wobec kobiet na który składają się trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastania napięcia

Faza cyklu przemocy charakteryzująca się pojawianiem co raz większej ilości sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalnym wzrostem napięcia w związku, każdy szczegół jest dobrym pretekstem do wszczęcia awantury i konfliktu.

Partner staje się drażliwy, jest ciągle spięty i wyładowuje swoje emocje na partnerce, może ją poniżać i krytykować. W tej fazie partner może pić więcej alkoholu, przyjmować narkotyki lub inne substancje odurzające.

Natomiast reakcją partnerki jest to, że za wszelką cenę chce opanować sytuację, często zaczyna przeproszać partnera za swoje zachowanie, uspokajać go i spełniać jego „zachcianki”, zaczyna usprawiedliwiać swoje zachowanie. Faza narastania napięcia powoduje sytuacje w których partnerka zastanawia się, co jeszcze mogłaby zrobić, by tylko nie doszło do wybuchu agresji, skrzywdzenia jej i dzieci, często tłumacząc zachowanie partnera.

2. Faza ostrej przemocy

Faza ostrej przemocy związana jest z bardzo nieprzewidywalnym zachowaniem partnera, oraz gwałtownym wybuchem gniewu. Dochodzi wtedy do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami, kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem oraz następuje silne natężenie agresji słownej. Kobieta zachowuje się podobnie jak w fazie 1, robi wszystko, by uspokoić partnera- przeprosza, uspokaja, prosi, biernie poddaje się przemocy. Po zakończeniu wybuchu przemocy partnerka często jest w szoku. Odczuwa wstyd i przerażenie, jak również złość i bezradność, jest oszołomiona.

Skutki użytej przemocy mogą być różne, te fizyczne to m.in. podbite oko, siniaki i otarcia, wybite ząb, połamane kości, obrażenia wewnętrzne, poronienie, a nawet śmierć. Od strony

psychologicznej następstwem doznawania przemocy może być apatia, depresja, a nawet samobójstwo.

3. Faza miodowego miesiąca.

Faza w której sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Zaczyna przeproszać partnerkę za to co zrobił, szczerze żałuje swojego zachowania, obiecując że TO już nigdy się nie powtórzy, że nie wie zupełnie co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenia dla swojego zachowania.

W tej fazie sprawca tej przemocy zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne. Dzięki takiemu zachowaniu partnera kobieta zaczyna wierzyć, że jednak jej ukochany się zmienił i naprawdę niedawny akt przemocy był tylko incydentem. Spełniają się jej marzenia o cudownej miłości, odczuwa bliskość i zespolenie z partnerem. Życie we dwoje jest znowu piękne i pełne nadziei. Widzi go takiego jakiego chce go widzieć, w końcu on jest nie tylko "agresorem, lecz nieraz udowodnił, że potrafi być miły i dobry.

Jeśli wcześniej kobieta weszła na drogę prawną (złożenie zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, sprawa rozwodowa itp.) w tej fazie może się wycofać z tych działań, wierząc, że sytuacja wróciła do normy i przemoc już nie powróci.

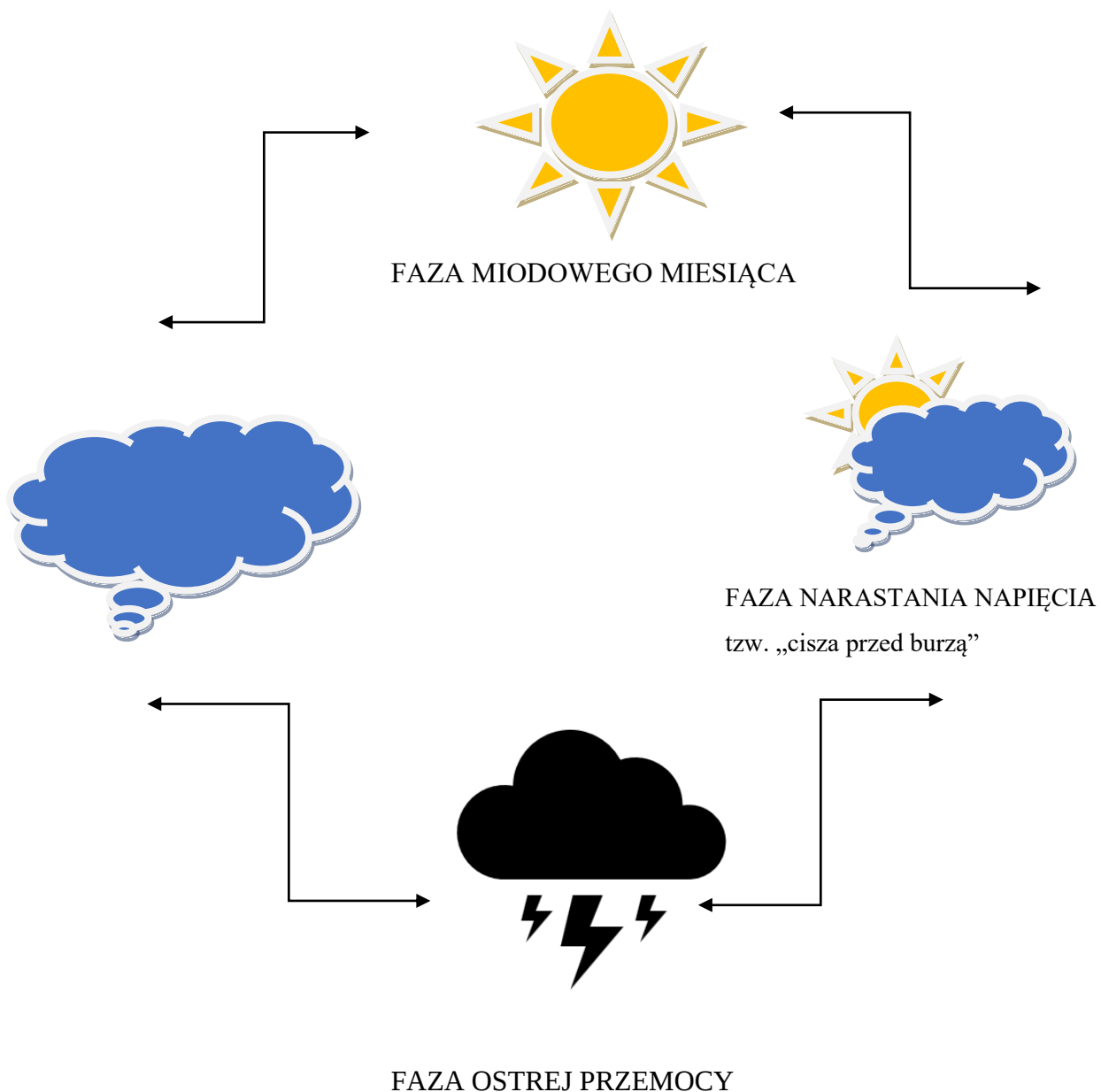
Ta faza cyklu przemocy ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby jej doznającej w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmieni się. Łatwo pod wpływem tego co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów.

Prawdziwym zagrożeniem jakie niesie ze sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemności przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według określonego powyżej schematu, który przedstawiono poniżej w formie rysunku.

FAZY PRZEMOCY DOMOWEJ

Rysunek 1- Fazy przemocy

2.2. Formy przemocy w rodzinie

Wyróżnia się następujące formy przemocy:

- a) **Fizyczna** - naruszanie nietykalności fizycznej,
- b) **Psychiczna** - naruszenie godności osobistej,
- c) **Seksualna** - naruszenie intymności,

d) Ekonomiczna - naruszenie własności,

e) Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich.

W związku z doświadczaniem przemocy każdy ma prawo do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;

2) interwencji kryzysowej i wsparcia;

3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;

4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;

6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie środki mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne.

W zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego realizują zadania określone w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 i 2369 oraz z 2021 r. poz. 794 i 803) lub ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277, z 2020 r. poz. 1492 oraz z 2021 r. poz. 41 i 694).

Nawiązując do powyższego do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym: 1) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie; 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu

opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie; 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia; 4) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

III. Zespół interdyscyplinarny i jego rola

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej, jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do wójta, burmistrza albo prezydenta miasta w związku z zamieszkiwaniem na obszarze gminy żołnierza pełniącego czynną służbę wojskową.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi oraz mogą wchodzić prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Zespół interdyscyplinarny działa na podstawie porozumień zawartych między wójtem, burmistrzem albo prezydentem miasta a podmiotami, o których mowa w ust. 3, 3a lub 5 ustawy. Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele: 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej; 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych; 3) Policji; 4) oświaty; 5) ochrony zdrowia. W sprawach żołnierzy pełniących czynną służbę wojskową stosujących przemoc w rodzinie, w skład grup roboczych mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej. W skład grup roboczych mogą

wchodzić także kuratorzy sądowi, a także przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Warto zaznaczyć, że członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Prace w ramach grup roboczych są prowadzone w zależności od potrzeb zgłaszanych przez zespół interdyscyplinarny lub wynikających z problemów występujących w indywidualnych przypadkach. Zespół interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

IV. Procedura „Niebieskie Karty”

Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele wyżej wymienionych podmiotów realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta- A” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Na posiedzenie grupy roboczej lub zespołu interdyscyplinarnego, zaprasza się osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie. Na tym posiedzeniu dokonuje się analizy sytuacji rodzinnej oraz wypełnia formularz „Niebieska Karta- C”. Formularz „Niebieska Karta- D” członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

Jeżeli członek rodziny wspólnie zajmujący mieszkanie, swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie, osoba dotknięta tą przemocą może żądać, aby sąd, właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U.

z 2020 r. poz. 1575, 1578 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 11) o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał go do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia.

Przepis art.11 ust. 1 stosuje się również w przypadku, gdy:

- 1) osoba dotknięta przemocą w rodzinie opuściła wspólnie zajmowane mieszkanie z powodu stosowania wobec niej przemocy w tym mieszkaniu;
- 2) członek rodziny stosujący przemoc w rodzinie opuścił wspólnie zajmowane mieszkanie;
- 3) małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu oraz inna osoba stosująca przemoc w rodzinie, okresowo lub nieregularnie przebywa w mieszkaniu wspólnie z osobą dotkniętą przemocą w rodzinie.

Osoby będące świadkami przemocy w rodzinie powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo- -wychowawczej. Decyzję, o której mowa w ust. 1, pracownik socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, lub ratownikiem medycznym, lub pielęgniarką. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego, nie później niż w ciągu 24 godzin, o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w art. 2 ust. 2 definiuje przemoc w rodzinie, jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie jest trudna do zdiagnozowania. To problem przez wiele lat ukrywany. Jednak szkodliwość jest tak determinująca dla jednostki, czy też całej rodziny, że wymaga

podjęcia szerokiego, dobrze zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu zapobiegawczego.

Zadaniem członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w ramach procedury „Niebieskie Karty” jest m.in.:

- udzielenie pomocy osobie doznającej przemocy,
- podjęcie działań wobec osoby stosującej przemoc (informowanie o konsekwencjach czynów, motywowanie do podjęcia terapii),
- opracowywanie indywidualnego planu pomocy, który może ulegać zmianom wraz z rozwojem sytuacji,
- rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań.

Zakończenie procedury następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działania.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.

V. Diagnoza sytuacji w Gminie Grodziec w aspekcie problemów występowania przemocy w rodzinie

W celu dokonania diagnozy zjawiska przemocy domowej w gminie Grodziec oparto się na następujących danych:

- sprawozdaniach z realizacji zadań własnych gminy oraz innych działań podejmowanych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie będące w posiadaniu ośrodka pomocy społecznej, raporty dostępne w instytucjach zajmujących się zjawiskiem przemocy: komisariat policji, placówki oświatowe, GKRPA;
- ankieta przeprowadzona wśród dorosłych mieszkańców gminy Grodziec.
- ankieta przeprowadzona wśród dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Grodziec.

5.1. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie danych instytucji

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu

interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą. Zarządzeniem Wójta Gminy Grodziec z dnia 7 października 2021 (Nr GOPS.0050.224.2021) został ponownie powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w związku ze zmianą składu osobowego zespołu oraz konieczności wyboru nowego przewodniczącego zespołu.

Zespół interdyscyplinarny działający w gminie Grodziec opiera się przede wszystkim na systemowej współpracy wszystkich lokalnych instytucji i służb wykorzystujących wielopłaszczyznowe podejście do problemu przemocy w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny kształtuje więc lokalną politykę przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pełniąc funkcję strategiczno- koordynującą. Zespół może powoływać grupę roboczą, pełniącą funkcję wspierającą konkretną rodzinę, odnoszącą się do indywidualnych przypadków wystąpienia przemocy w rodzinie.

Rada Gminy Grodziec w Uchwale Nr XXVIII/199/2017 z dnia 29 czerwca 2017 r. określiła tryb i sposób powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego w Grodźcu oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Na tej podstawie na terenie gminy Grodziec funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w Grodźcu. Obsługę organizacyjno-techniczną zespołu zapewnia Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu.

Poniżej przedstawiono w ujęciu tabelarycznym i opisowym dane dotyczące zjawiska przemocy na terenie gminy Grodziec opierając się na sprawozdaniach z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w rodzinie w latach 2018- 2020.

Tabela 1. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Grodziec w okresie 2018- czerwiec 2020. Źródło: dane GOPS Grodziec- ZI.

		2018	2019	2020
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart- C” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/ grupy robocze		7	4	7
Liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart- D” przez członków zespołu interdyscyplinarnego/ grupy robocze		6	4	5
Liczba rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”		10	12	14
Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” w okresie sprawozdawczym (I-XII danego roku)		7	4	10
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty:	Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	1	6	1
	Rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań	2	2	3

W latach 2018 – 2020 w gminie Grodziec procedura Niebieskie Karty zakładana była przez policję. Nie odnotowano NK założonej przez pracowników pomocy społecznej, ochrony zdrowia czy oświaty. W ramach prac Zespołu członkowie sporządzali formularze „Niebieskie Karty” zarówno z osobami zaproszonymi- doznającymi przemocy jak i osobami wobec, których istniało podejrzenie, że stosują przemoc. Wszystkie działania zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej są dokumentowane poprzez formularze NK. Ta dokumentacja przekazywana jest policji lub prokuraturze w przypadku podejrzenia o popełnieniu przestępstwa.

Z powyższych danych wynika, że na terenie naszej gminy wzrasta liczba rodzin objętych procedurą NK oraz rodzin wobec których wszczęto procedurę NK.

Tabela 2. Osoby objęte pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie 2018- 2020. Źródło: dane GOPS Grodziec- ZI.

Liczba osób objętych pomocą zespołów interdyscyplinarnych/ grup roboczych	2018	2019	2020
Łącznie	26	44	46
Kobiety	9	12	16
w tym starsze/ niepełnosprawne	3	2	3
Mężczyźni	9	12	14
w tym starsze/ niepełnosprawne	1	2	1
Dzieci	8	20	16
w tym starsze/ niepełnosprawne	0	0	0

Wraz ze wzrostem liczby rodzin objętych procedurą NK zauważalny jest wzrost liczby osób objętych pomocą zespołu. Znaczny wzrost nastąpił w stosunku roku 2018 do roku 2019, gdzie wzrosła liczba osób aż o 18. Należy zwrócić również szczególną uwagę na fakt, iż w rodzinach w których istnieje podejrzenie zjawiska przemocy w rodzinie wzrasta z roku na rok liczba dzieci.

Tabela 3. Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą w rodzinie w latach 2018- 2020. Źródło: dane GOPS Grodziec- ZI.

Rodzaj działania		2018	2019	2020
Realizowanie przez instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy w formie poradnictwa:	medycznego	0	0	0
	psychologicznego	0	0	0
	prawnego	6	8	5
	socjalnego	17	32	41
	zawodowego i rodzinnego	17	32	32

Podstawową cechą działań podejmowanych w obszarze przemocy domowej powinno być szybkie reagowanie mające na celu przerwanie przemocy oraz szybka i skuteczna pomoc ofiarom. Jak wynika z danych instytucje publiczne zajmujące się pomocą osobom dotkniętym przemocą w rodzinie pomocy udzieliły w formie wsparcia socjalnego oraz zawodowego i rodzinnego. Powodzenie podejmowanych działań w dużej mierze zależy od współdziałania lokalnej społeczności oraz instytucji i organizacji zajmujących się zjawiskiem przemocy.

Żadna z osób z terenu gminy Grodziec w latach 2018-2020 nie korzystała z miejsc całodobowych, oraz w ośrodkach interwencji kryzysowej i z domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Powyższe może oznaczać, że osoby pokrzywdzone otrzymały pomoc na poziomie lokalnym.

Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Pomoc rodzinie powinna opierać się na sprawnie prowadzonej komunikacji. W pracy z rodziną ważna jest koordynacja działań wszystkich służb zobligowanych do wspierania rodziny. Na terenie gminy Grodziec rodzina przeżywająca trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo- wychowawczych otrzymuje wsparcie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodźcu oraz lokalnych instytucji. Ośrodek realizując swoje zadania współpracuje ze środowiskiem lokalnym, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi a także kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami społecznymi. W celu prawidłowej realizacji działań profilaktycznych został utworzony Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2022 wprowadzonego Uchwałą Nr XII/83/2019 Rady Gminy Grodziec z dnia 26 listopada 2019 r.

5.2. Diagnoza zjawiska przemocy w perspektywie przeprowadzonych ankiet

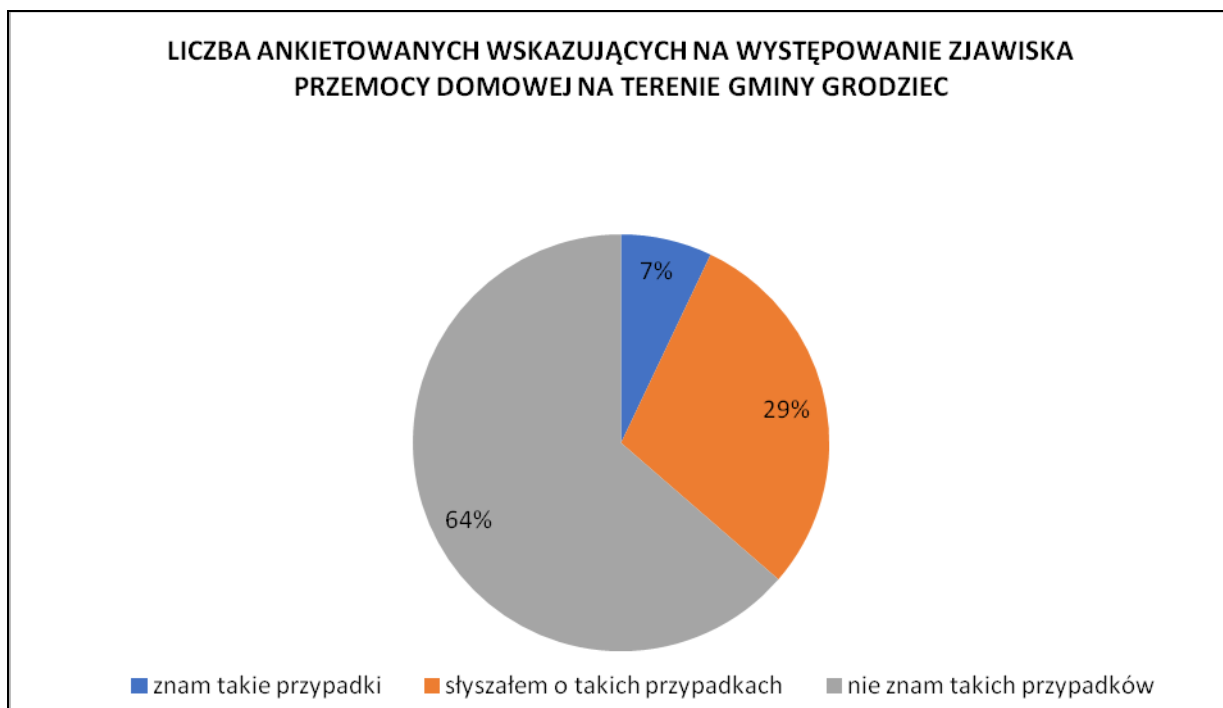
Na rzecz utworzenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i dokonania diagnozy zjawiska przemocy domowej w gminie Grodziec została przeprowadzona ankiet wśród dorosłych mieszkańców gminy Grodziec oraz wśród uczniów ze szkół podstawowych z grodzieckich podstawówek. Za przeprowadzenie i analizę ankiet odpowiedzialny był

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu. Ankiety utworzono w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego. Nad tworzeniem ankiet pracowali specjaliści tj. pracownicy socjalni, pedagog szkolny, policjant, asystent rodziny, pielęgniarka środowiskowa i kurator sądowy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przeprowadził ankiety wśród dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Grodziec oraz wśród dorosłych mieszkańców gminy Grodziec.

Ankiety wśród dzieci i młodzieży przeprowadzono w Szkole Podstawowej im. Marii Dąbrowskiej w Grodźcu, Szkole Podstawowej im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie oraz Społecznej Szkole Podstawowej im. gen. Edmunda Taczanowskiego w Biskupicach. Wśród osób dorosłych pośród rodziców uczniów z tych szkół oraz wśród podopiecznych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Ankieta dla osób dorosłych została również udostępniona na stronie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grodźcu.

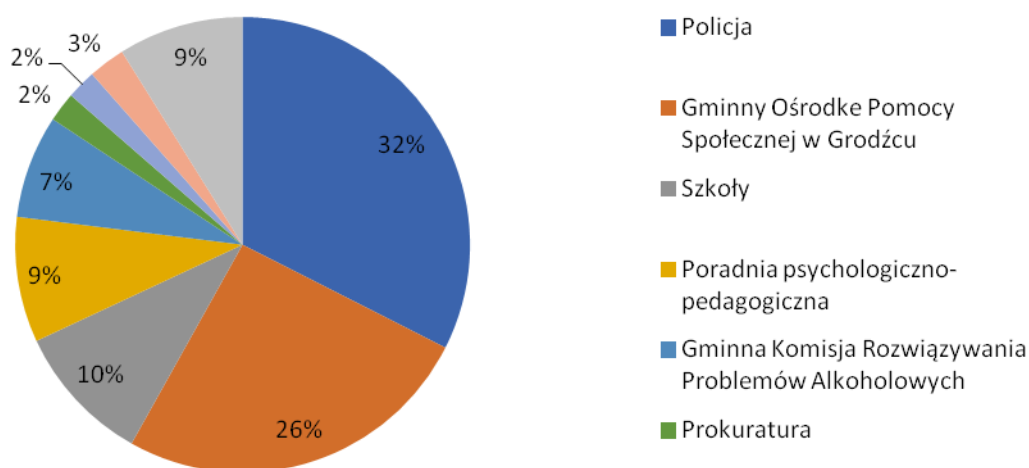
Oszacowanie i zdiagnozowanie problemów dotyczących przemocy w rodzinie oraz ocena świadomości mieszkańców gminy wobec występujących oznak przemocy była możliwa poprzez przeprowadzenie badań w formie ankiet wielokrotnego wyboru. Grupą badawczą wśród osób dorosłych było 100 ankietowanych., wśród dzieci- 90 osób. Ankietowani na główny problem społeczny występujący w gminie Grodziec wskazywali bezrobocie, alkoholizm oraz trudną sytuację osób starszych, na skalę problemu uzależnień – alkoholizm, narkotyki, tzw. dopalacze. Osoby ankietowane nie wiedziały lub trudno było im określić skalę występowania zjawiska. Osoby ankietowane wskazywały również jako problem- brak pediatry. Warto zaznaczyć, że ankietowani wskazywali, że nie znają przypadków występowania zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Grodziec, co przedstawia poniższy wykres, a jeśli występuje to jest zjawiskiem rzadkim- dotyczącym mniej niż połowy rodzin i występuje wśród osób nadużywających alkoholu, patologicznych ale i też 25 osób uznało, że przemoc występuje w różnych rodzinach, nie mających żadnego podłoża i przyczyny.

Wykres 1 *Liczba ankietowanych wskazujących na występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Grodziec. Źródło: ankieta*

Przemoc psychiczną, a następnie przemoc fizyczną ankietowani wskazywali najczęściej jako występującą formę przemocy. Jako sprawców przemocy ankietowani wskazywali na mężczyzn a ofiarę- kobiety i dzieci. Ponad połowa ankietowanych osobiście nie zna rodzin, w których dochodzi do stosowania przemocy a najczęściej używki typu alkohol i narkotyki sprzyjają wystąpieniu przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Według ankietowanych ofiary przemocy mogą liczyć na pomoc instytucji (wykres 2), najczęściej korzystają z pomocy policji, pomocy społecznej, szkoły, poradni psychologiczno-pedagogicznej ośrodka zdrowia, sądu i kościoła. Zdecydowana większość respondentów nie udzielała pomocy osobie doznającej pomocy (70 % ankietowanych), a osoby które udzielały pomoc w pierwszej kolejności informowały policję i zabezpieczały dzieci, następnie informowały pomoc społeczną lub szkołę.

Z jakiej pomocy mogą skorzystać ofiary przemocy w gminie Grodziec

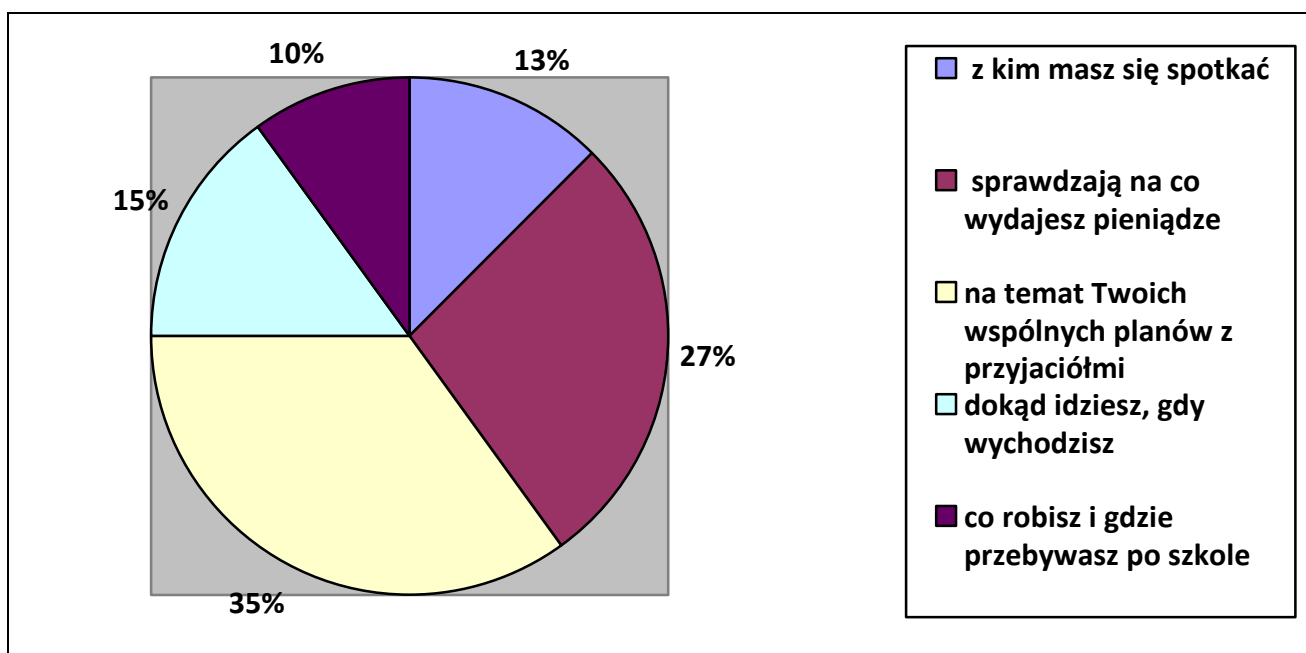
Wykres 2 Liczba ankietowanych wskazujących na występowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Grodziec. Źródło: ankieta

Analiza danych wykazuje, że ankietowani mieszkańcy gminy Grodziec posiadają wiedzę na temat przemocy w rodzinie oraz jej formach.

Ankieta przeprowadzono wśród dzieci i młodzieży (48 % chłopców i 52 % dziewczynek) w klasach 4,5,7 i 8 szkół podstawowych, 65 osób mieszkających z rodzicami, 18 tylko z mamą, 7- tylko z tatą; zdecydowana większość z ankietowanych posiadająca jedno lub więcej rodzeństwa. Ankietowani wskazywali na codzienny kontakt i rozmowy z rodzicami o szkole i ocenach (62,22 % ankietowanych). Spośród codziennych aktywności poza zajęciami w szkole ankietowani wskazywali na odrabianie lekcji i przygotowywanie się do lekcji, słuchanie muzyki, własną aktywność sportową np.. malowanie, pisanie, śpiewanie lub granie, taniec, fotografowanie itp., granie w gry na komputerze, konsoli, Xbox, korzystanie z facebook, tik- tok, Instagram, oglądanie filmów z Internetu lub TV, spotkania z przyjaciółmi. Na wszystkie powyższe aktywności ankietowane przeznaczali od 1 do 3 godzin dziennie.

Ważne wyniki osiągnięto w pytaniu dotyczącym kontroli rodzica lub opiekuna nad czasem wolnym dziecka, finansami dziecka, czy planów, co przedstawia wykres 3.

JAK CZĘSTO TWOI RODZICE PYTAJĄ:

Wykres 3 Odpowiedzi na pytania dotyczące czasu i sposobu zainteresowania rodzica lub opiekuna. Źródło: ankieta

Osoby ankietowane na pytania dotyczące przeżywania trudnych chwil lub problemów odpowiadała, że najczęściej uprawiają sport lub długo spacerują (64,4 %), czasami szukają samotności (61,1 %). Ankietowani korzystając z Internetu spędzają więcej czasu niż planowali, ale wynika to z konieczności poszukiwania informacji i materiałów do szkoły. Ważnym wynikiem jest to, że nie podają swoich osobistych danych przez Internet.

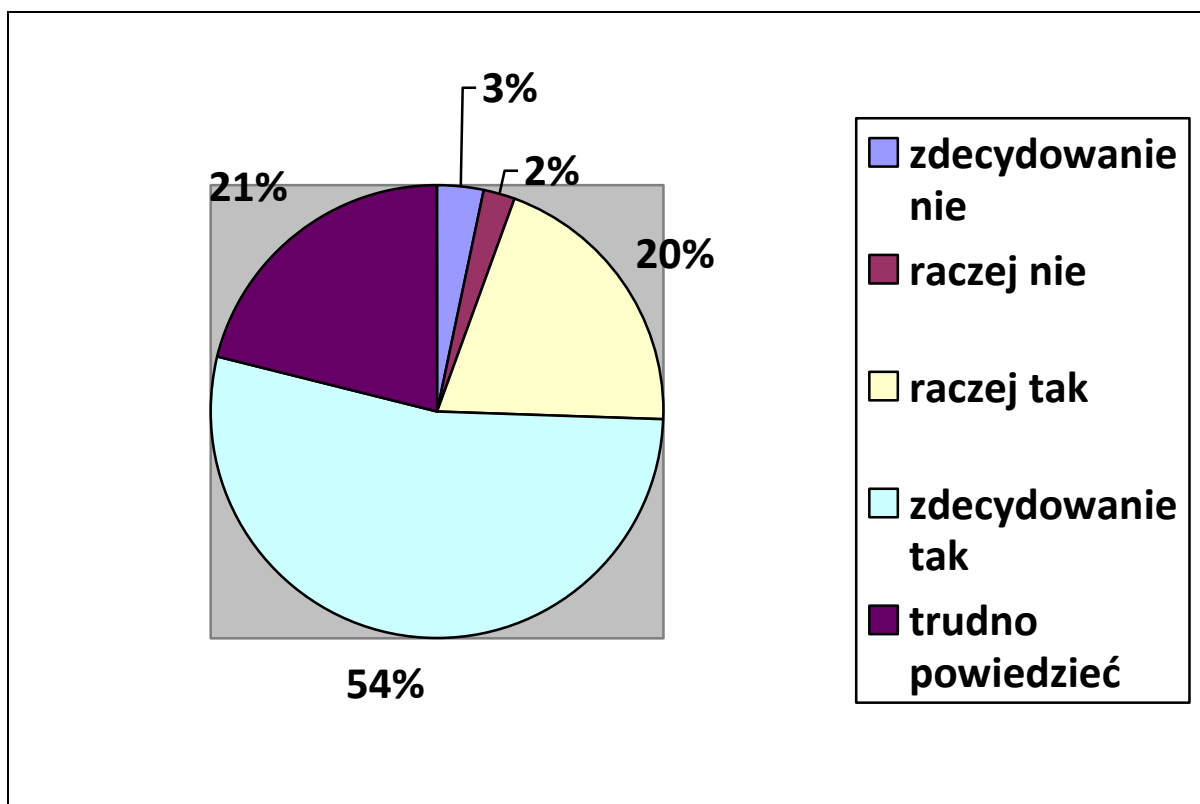
Kolejna sfera pytań do ankietowanych nakierowana była na wpływ rówieśników na działania demoralizujące oraz korzystanie z używek.

Jak wynika z przeprowadzonych badań ponad połowa respondentów odmówi rówieśnikowi zaproponowanego papierosa oraz wypicia alkoholu, większość ankietowanych uważa, że zdecydowanie nie wolno palić papierosów, pić alkoholu, używać wulgaryzmów oraz stosować przemoc fizyczną. Zdecydowana większość osób uważa, że nie powinno się stosować „mocnych słów” i wyzwisk w stosunku do rówieśników.

Ankietowani raz lub kilka razy w ciągu ostatniego roku otrzymywali smsy od innych, które sprawiły im przykrość lub miały na celu ich wystraszyć, następnie rówieśnicy rozsyłali ośmieszające zdjęcia lub filmy. Większość ankietowanych nie doznało sytuacji negatywnych i złego traktowania. 90 % ankietowanych nigdy nie było zmuszanych do zrobienia czegoś poniżającego, oddania pieniędzy lub jakichś przedmiotów (81,11 %), celowo uderzanych lub szarpanych, bitych (87,7 %), wulgarnie wyzywanych (65,5 %).

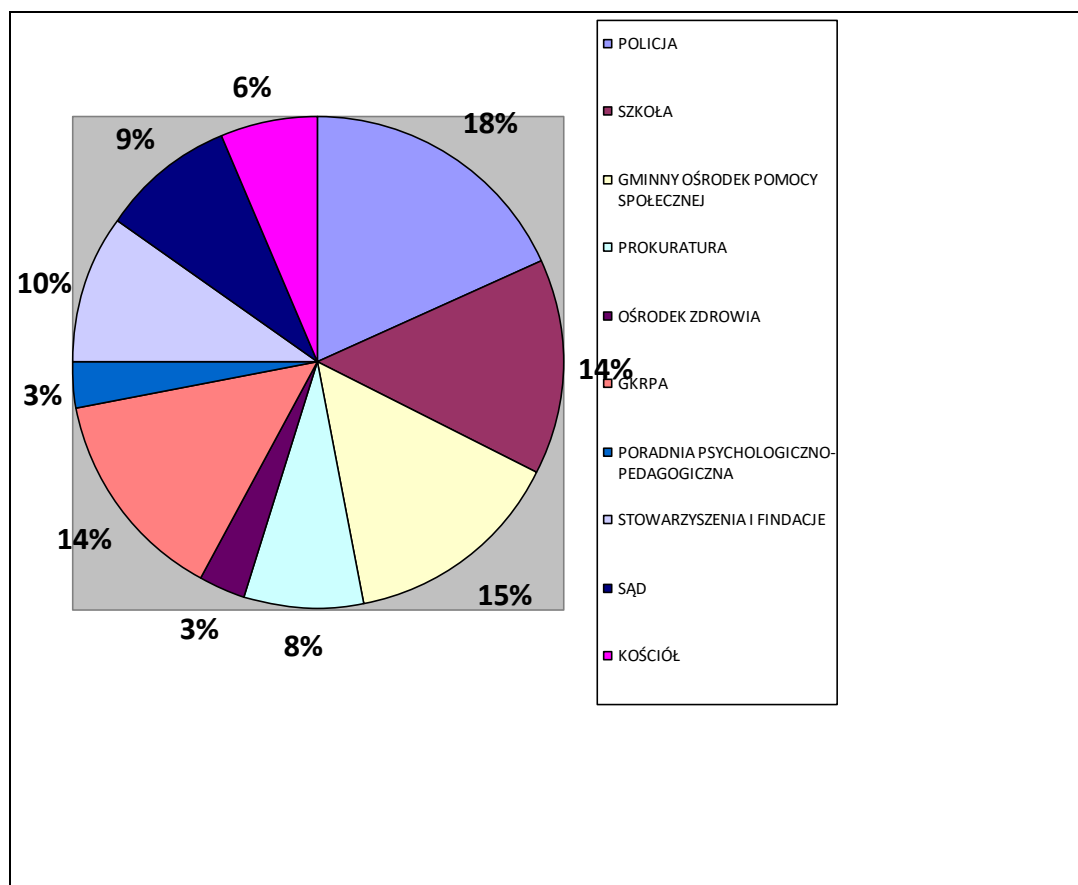
Wśród ankietowanych widać dużą świadomość na temat negatywnego wpływu alkoholu. Ankietowani wiedzą, że alkohol źle wpływa na rozwój psychofizyczny dziecka, że piwo może uzależnić i kierowcy bezwzględnie nie powinni prowadzić pojazdu po wypiciu alkoholu. Ponad połowa ankietowanych (66,67 %) uważa, że alkoholizm jest problemem rodziny, a nie tylko jednostki. Ankietowani określali również, czy ofiary przemocy na terenie Gminy Grodziec mogą liczyć na pomoc oraz z pomocy jakich instytucji. Otrzymane wyniki określają poniższe wykresy.

CZY TWOIM ZDANIEM OFIARY PRZEMOCY NA TERENIE GMINY GRODZIEC MOGĄ LICZYĆ NA POMOC

Wykres 4. Odpowiedzi na pytanie- czy ofiary przemocy na terenie Gminy Grodziec mogą liczyć na pomoc.
Źródło: ankieta

Z POMOCY JAKICH INSTYTUCJI MOGĄ SKORZYSTAĆ OFIARY PRZEMOCY W GMINIE GRODZIEC

Wykres 5. Odpowiedzi na pytanie- czy ofiary przemocy na terenie Gminy Grodziec mogą liczyć na pomoc.
Źródło: ankieta

Przedstawiona diagnoza wymienionych obszarów badawczych służyć ma opracowaniu mechanizmów pomocy i wskazanie kierunków ich rozwiązywania. Głównym założeniem niniejszej diagnozy było przedstawienie problemów związanych z występowaniem zjawiska przemocy w gminie Grodziec.

VI. Realizatorzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Na terenie Gminy Grodziec funkcjonują instytucje i służby, które w zakresie swoich kompetencji mają za zadanie przeciwdziałać przemocy w rodzinie. Są to przede wszystkim:

- Gminny Ośrodek pomocy Społecznej,

- Komenda Miejska Policji w Koninie/ Komisariat Policji w Rychwale;
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
 - Placówki oświatowe, tj.:
 - Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Grodźcu,
 - Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Królikowie,
 - Społeczna Szkoła Podstawowa im. gen. Edmunda Taczanowskiego w Biskupicach,
 - Społeczna Szkoła Podstawowa im. Marii Konopnickiej w Lipicach,
 - Przedszkole Samorządowe w Grodźcu,
 - Przychodnia Lekarza Rodzinnego i Specjalistyczna „MEDICUS”.
- Poza terenem Gminy Grodziec:
- Ośrodek Poradnictwa i Interwencji Kryzysowej w Ślesinie,
 - Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Koninie,
 - Sąd Rejonowy w Koninie,
 - Prokuratura Rejonowa w Koninie,
 - Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Koninie.

Wszelkie działania pomocowe, które zakłada program są kompleksowe i systemowe a ich celem jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie. Zwiększenie skuteczności pomocy rodzinie dotkniętej przemocą w rodzinie wymaga współpracy specjalistów różnych instytucji. Ważna jest w tym przypadku praca zespołowa.

VII. Adresaci Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie

Adresatami programu są:

- rodziny i osoby dotknięte zjawiskiem przemocy z Gminy Grodziec,
- rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy z Gminy Grodziec,
- przedstawiciele instytucji służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VIII. Założenia oraz cele i zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

8.1. Założenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Grodziec na lata 2022-2026 zawiera następujące założenia:

- 1) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy w rodzinie,
- 2) najważniejsze jest bezpieczeństwo ofiary,
- 3) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- 4) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- 5) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy, bez względu na to, co zrobiła ofiara.

8.2. Cele Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

Przy prawidłowej realizacji Programu należy wyznaczyć cele główne i szczegółowe.

8.2.1. Główny cel Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

Celem głównym realizacji Programu jest kontynuacja już istniejącego programu. Kontynuując ideę Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec na lata 2017-2021 należy wziąć pod uwagę nowe czynniki, które związane są z rozwojem cywilizacji.

Celem głównym Programu na terenie gminy Grodziec jest:

- 1) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,
- 2) funkcjonowanie zintegrowanego systemu pomocy i wsparcia rodzinie z problemem przemocy;
- 3) funkcjonowanie systemu ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy,
- 4) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

8.2.2. Cele szczegółowe Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

Cele szczegółowe Programu na terenie gminy Grodziec realizowane będą poprzez podejmowanie następujących działań:

- 1) ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne,
- 2) zmiana postaw mieszkańców gminy Grodziec wobec przemocy w rodzinie,
- 3) spadek liczby sprawców przemocy a także liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie,
- 4) diagnozowanie i monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie,
- 5) ciągła edukacja środowiska lokalnego celem podniesienia społecznej świadomości i wrażliwości na temat zjawiska przemocy w rodzinie,
- 6) zwiększenia dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie adresowanych do różnych grup odbiorców,
- 7) integracja środowisk na rzecz budowania lokalnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w gminie Grodziec,
- 8) systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących działania z zakresu przemocy w rodzinie.

8.3. Strategie działania

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza trzy podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup społecznych.

8.3.1. Działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie.

1) Strategie diagnozujące

Cel: poszerzanie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie.

Realizacja poprzez:

- a) Zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Grodziec.
- b) Badanie istniejącej infrastruktury, instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie oraz skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy.

c) Badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”.

Podmioty realizujące Strategie diagnozujące:

- Urząd Gminy w Grodźcu,
- Placówki Oświatowe,
- Kościół,
- Placówki Opieki Zdrowotnej,
- Komisariat Policji,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Grodźcu.

Informacje na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętych przemocą oraz potrzeby szkoleniowe dla pracowników „pierwszego kontaktu” będą zbierane przez Zespół Interdyscyplinarny w trakcie realizacji Programu.

2) Strategie informacyjne

Cel: podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy domowej.

Realizacja poprzez:

- Przeprowadzenie programów społecznych związanych z profilaktyką
- Kontynuacja programów kształcenia ogólnego treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

3) Strategie edukacyjne

Cel: szkolenia służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizacja poprzez:

- Opracowywanie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków i ofiar przemocy w rodzinie:
- Przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i kontynuacja szkoleń wśród następujących grup pracowników:
 - Policji,
 - służby zdrowia,
 - pracowników socjalnych,

- przedstawiciele gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- nauczycieli, pedagogów szkolnych i psychologów.
- Opracowywanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury „Niebieskich Kart”.

8.3.2. Działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

1) Strategie pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

Cel: Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.

Realizacja poprzez:

- Budowanie szybkiego dostępu do sieci instytucji wspierających ofiarom przemocy w rodzinie:
 - punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - ośrodków interwencji kryzysowej,

Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczenia przemocy w rodzinie.

2) Strategie interwencyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Cel: zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi.

Realizacja:

- Izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów,
- Stosowanie procedury „Niebieskich kart”

8.3.3. Działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

1) Strategie terapeutyczne

Cel: wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

Realizacja poprzez:

- a) Wzmocnienie ochrony ofiar przemocy przez:
 - opracowanie i realizację programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych,
 - opracowanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.

IX. Źródła finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Grodziec na lata 2022 – 2026 są: budżet Gminy Grodziec, budżet państwa oraz inne źródła (programy, projekty).

X. Zasady monitorowania Programu oraz weryfikowania jego założeń

Monitorowanie programu odbywać się będzie systematycznie. Monitoring ma na celu wgląd w realizację podejmowanych działań korygujących. Informacje, jakie zostaną uzyskane pozwolą na planowanie i rozwijanie programu w przyszłości.

Monitoring prowadzony będzie przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu na podstawie danych uzyskanych od realizatorów programu oraz na podstawie źródeł własnych.

Przy ocenie programu Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu będzie wykorzystywał następujące wskaźniki:

1. Liczba osób/rodzin objętych pomocą,
2. Liczba osób przeszkolonych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
3. Ilość działań profilaktycznych w placówkach oświatowych,
4. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,
5. Ilość uczestników grup wsparcia,

6. Liczba uruchomionych procedur „Niebieskie Karty”
7. Liczba ofiar przemocy w rodzinie,
8. Liczba osób biorących udział w programach korekcyjno – edukacyjnych,
9. Liczba postępowań przygotowawczych wobec sprawców przemocy,
10. Liczba interwencji związanych z przemocą w rodzinie.

XI. Partnerzy Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Grodziec:

Partnerami programu są podmioty i służby działające w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Grodziec:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Grodźcu,
- Urząd Gminy w Grodźcu,
- Komisariat Policji w Rychwale,
- Gminna Komisja ds. Przeciwdziałania Alkoholizmowi,
- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy,
- Gminny Punkt Konsultacyjny,
- Placówki oświatowe, przedszkola,
- Ośrodek zdrowia w Grodźcu,
- Sąd (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Organizacje pozarządowe.

XII. Miejsce i czas realizacji

Program będzie realizowany na terenie Gminy Grodziec w latach 2022 - 2026. Wdrażanie Programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji będą prowadzone w formie ciągłej.